

Den främmande kinesiska skarven *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798, ett hot mot den biologiska mångfalden i Europa

Ända sedan The United Nations Conference on Environment and Development 1992, även känd som **konferensen i Rio, antog Konventionen för biologisk mångfald (CBD), är biologisk mångfald ett flitigt** använt begrepp. Begreppet är ett uttryck för den vällovliga ambitionen att bevara den ursprungliga faunan och florin i ett geografiskt område men är numera snarast ett miljöpolitiskt mantra.

CBD, som ratificerades av EU och Sverige 1993, innebär en förpliktelse att utforma strategier för att förutse, förebygga och angripa orsakerna till betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald. Enligt CBD är ett av de allvarligaste hoten mot den biologiska mångfalden invasiva främmande arter (Invasive Alien Species, IAS) d.v.s. arter, underarter eller taxa av lägre rang, vilka introducerats avsiktligt eller oavsiktligt. De ökande problemen med IAS i Europa föranledde den Europeiska Kommissionen att i maj 2011 anta en biodiversitetsstrategi. Ett av strategins prioriterade mål är att till år 2020 ”Invasive Alien Species and their pathways are identified and prioritised, priority species are controlled or eradicated and pathways are managed to prevent the introduction and establishment of new IAS”.

Kommissionens fatala misstag

Strävan att bevara den biologiska mångfalden har en lång historia i Europa. Med det syftet fastställde Kommissionen den 2 april 1979 ”Fågeldirektivet” (79/409/ EEC) som varit av stor betydelse för bevarandet av den europeiska fågelfaunan. Tyvärr begick Kommissionen ett fatalt misstag när man i bilaga I till direktivet förde upp den kinesiska skarven, även kallad mellanskarv *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798 (*sinensis*) på listan över fåglar som skulle vara föremål för särskilda skyddsåtgärder i de då nio medlemsländerna. Detta till synes obetydliga beslut, vars vetenskapliga grund inte redovisades, har istället fått katastrofala följder för den biologiska mångfalden i Europa och då särskilt för fiskfaunan. I takt med de senaste decenniernas exponentiella ökning och spridning av *sinensis*, antalet individer uppgår numera till flera miljoner, har även problemen ökat. Främst fiskets företrädare har uppmärksammat detta med krav på Kommissionen att vidta åtgärder.

Istället för åtgärder och en öppen vetenskaplig redovisning av den biologiska bakgrunden till de problem *sinensis* orsakar, valde Kommissionen att finansiera två projekt för att lösa ”konflikten mellan skarven och fisket”. Projekten kallades REDCAFE (Reducing the Conflict between Cormorants and Fisheries on a pan-European scale, 2000-2004) respektive INTERCAFE (Interdisciplinary Initiative to Reduce Pan-European Cormorant-Fisheries Conflicts, 2004-2008). INTERCAFE har, fyra år efter projektets avslutning, ännu inte levererat någon slutrapport.

De ständigt ökande problemen med *sinensis* samt en total avsaknad av konkreta åtgärder föranledde EU- parlamentet att den 4 december 2008 kräva att Kommissionen omedelbart utformar en ”European Cormorant Management Plan to minimise the increasing impact of cormorants on fishstocks, fishing and aquaculture”. Kommissionen avvisade kravet och initierade istället ytterligare ett projekt på den inslagna konfliktlinjen. Projektet kallas CorMan (‘Sustainable Management of Cormorant Populations’) som på DG Environments hemsida den 15 december 2011 lanserade The EU Cormorant Platform ”to disseminate information about cormorants, cormorant numbers, management and conflicts related to cormorants, fish, fisheries and aquaculture” .

En konflikt mellan tro och vetenskap

Det som Kommissionen beskriver som "en konflikt mellan skarven och fisket" framstår allt tydligare som en konflikt mellan tro och vetenskap, och särskilt tydligt inom taxonomi och biogeografi.

Kommissionens tro att det är "skarven" eller "storskarven" som orsakar problemen visar en slående brist på vetenskaplig kompetens. Redan för 200 år sedan stod det klart för flera framstående ornitologer att den fågel Linné beskrev 1758 och gav namnet *Pelecanus Carbo*, "den svarta pelikanen", egentligen var två olika fåglar. Både C.L. Brehm i Tyskland och Sven Nilsson i Sverige beskrev i början av 1800-talet förekomsten av även en mindre skarvform, vilket en av den europeiska ornitologins märkesmän Ernst Hartert utförligt analyserade i en essä för snart 100 år sedan "ON THE EUROPEAN FORMS OF *PHALACROCORAX CARBO*" (NOOVITATES ZOOLOGICAE XXIII, 1916). Hartert avslutar essän med följande konstaterande; "We must thus clearly separate two European forms of Cormorants as follows:

- *Phalacrocorax carbo carbo* (L.) ---

-*Phalacrocorax carbo subcormoranus* (Brehm)"

(Enl. The International Commission on Zoological Nomenclature (ICZN) prioritetsregel är det sistnämnda taxonets vetenskapliga namn numera *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798, min anm.)

Grundläggande för all biologisk vetenskap, samt allt arbete med CBD och IAS, är en korrekt identifiering av den studerade organismen, kort sagt en korrekt taxonomi. Numera är det ett uppenbart faktum att det taxon som förorsakar problem och utgör ett allvarligt hot mot den biologiska mångfalden i Europa är den kinesiska skarven *P.c.sinensis* Blumenbach 1798 och inte den inhemska nordatlantiska storskarven *P.c.carbo* L.1758, som tvärtom är utsatt för ett allvarligt genetiskt och ekologiskt hot av den förstnämnda. Kommissionens okunskap idag är desto mer anmärkningsvärd då den uppenbarligen redan 1979 kände till *sinensis* när detta taxon gavs särskild skyddsstatus.

Även det vetenskapliga studiet av organismers utbredning i tid och rum, biogeografien, är grundläggande för arbetet med CBD och IAS. Kommissionen håller troligtvis fast vid att *sinensis* har en lång naturlig historisk förekomst i Europa, trots att inga säkra vetenskapliga belägg finns, varken i form av kulturhistoriska artefakter eller som subfossil. Av de tusentals fynden av "skarvben" i fornlämningar över hela Europa finns inte ett enda säkert fynd av *sinensis*. Detta hindrar dock inte Kommissionen att under rubriken FaQ på The EU Cormorant Platform avfärda misstanken som förts fram från flera håll att "...the *sinensis* sub-species is not a native bird in Europe but an 'alien' " med"There are a large number of pre-historic records of cormorants in the Baltic region suggesting that the species did breed here in pre-historic times. However, at present most indications are that these cormorants belonged to the subspecies '*carbo*'." Kommissionen tror således att ett belägg för en förhistorisk förekomst av *sinensis* i Europa kan utgöras av fynd av *carbo*!

Från skyddsvärd till invasiv främmande art

Kommissionen negligerar även det mycket oroväckande faktum att *sinensis* inte bara utgör ett hot mot den europeiska fiskfaunan. *Sinensis* är en utpräglad näringsopportunist och äter alla slags vattenlevande djur, från havsborstmaskar och kräftor till grodor och fågelungar. Särskilt oroande är det ökande antalet av varandra oberoende iakttagelser av predation på ungar av ejder, storskrak och andra delar av den inhemska europeiska fågelfaunan.

Kommissionen uppmärksammar inte heller de uppenbara riskerna för den biologiska mångfalden genom det faktum att *sinensis* är en synnerligen effektiv vektor för sjukdomsalstrande virus, bakterier samt för en lång rad fiskparasiter. Särskilt allvarliga hot är rundmaskar av släktet *Contracaecum* och bandmaskar som *Paradilepis scolecina*. Flera av arterna är dessutom utpräglat värddjursspecifika och därför mycket användbara indikatorer på värddjurets geografiska ursprung.

Ett nödvändigt miljöpolitiskt paradigmskifte

Trots ett ständigt ökande antal fakta som pekar mot att *sinensis* inte är skyddsvärd utan tvärtom skall klassificeras som en IAS fortsätter Kommissionen att via The EU Cormorant Platform skyla över den kris man själv skapat genom att sprida direkta felaktigheter samt aktivt skydda ett av de enskilt allvarligaste hoten mot den biologiska mångfalden i Europa.

Istället för en grundlig analys av alla de fakta som stöder detta nödvändiga miljöpolitiska paradigmskifte har Kommissionen bemött dem först med tystnad och för närvarande med att de är felaktiga, utan att redovisa några vetenskapliga belägg för detta påstående

Istället för att i enlighet med CBD omedelbart utforma och implementera konkreta åtgärder för att minska skadorna från *sinensis*, avser Kommissionen att genom CorMan genomföra meningslösa ”pan-European counts of cormorant colonies in 2012 and of wintering cormorants in January 2013”. Detta trots det välkända faktum att antalet *sinensis* i Europa nu uppgår till flera miljoner, när antalet individer av en IAS enligt CBD skall vara noll!

Istället för klarspråk serverar The EU Cormorant Platform goobledygook, Kommissionens egen variant av rapakalja. Istället för vetenskapligt belagda fakta serverar Kommissionen miljöpolitiskt färgad desinformation och myter. The EU Cormorant Platform bör därför snarast bli föremål för en oberoende vetenskaplig granskning.

Det är förbryllande att Birdlife International som ingår i CorMans Liason Group och i sina led både har vetenskapligt skolade ornitologer och synnerligen kunniga fågelintresserade amatörer, varken påpekat felaktigheterna eller alls uppmärksammat det hot som *sinensis* utgör mot den inhemska Europeiska fågelfaunan.

EU Kommissionen inför EU-domstolen

Kommissionens flagranta brott mot CBD avseende *sinensis* och de stora skador det resulterat i för den biologiska mångfalden i Europa borde omedelbart föranleda en juridisk prövning i EU-domstolen genom att någon av de många intresseägarna väcker talan mot miljökommissionär Potočnik.

Det är därför mycket förvånande att inte ens de europeiska miljöorganisationernas mäktiga paraplyorganisation European Environmental Bureau, eller någon av dess medlemmar, som sällan försitter ett tillfälle att anmäla brott mot CBD till Kommissionen eller hota med EU-domstolen, inte anmält Kommissionen i denna fråga.

Det är hög tid för Kommissionen att följa Artikel 8(h) i CBD ”Prevent the introduction of, control or eradicate those alien species which threaten ecosystems, habitats or species” samt Kommissionens egen biodiversitetsstrategi och omedelbart vidtar nödvändiga åtgärder mot den invasiva främmande kinesiska skarven *Phalacrocorax carbo sinensis* Blumenbach 1798 så att dessa kan vara slutförda till 2020.

Christer Olburs 2012-02-29
